

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd
Postboks 799 Sentrum

0106 OSLO

Dato: 17.11.2020

Vår ref: 20/04067-3 JAJ

Deres ref: 20/03916-1

Svar på høring om valgordning for valg av prest og lek kirkelig tilsatt

Hamar bispedømmeråd behandlet sak om høring om valgordning for valg av prest og lek kirkelig tilsatt medlem av bispedømmerådet i sitt møte 21.10.2020 i saksnr. 53/20.

Bispedømmerådet fattet følgende enstemmige vedtak:

«Hamar bispedømmeråd ønsker å videreføre ordningen med preferansevalg ved valg representanter valgt av lek kirkelig tilsatte og prester til bispedømmeråd og kirkemøte. Ved en form for digitalt valg, kan det være mulig å gjennomføre to valgog ganger for å sikre representativitet.»

Demokratisk sett er preferansevalg en særs god måte for å unngå at velgernes stemmer blir «bortkastet». Man kan si at gjennomsnittsviljen til velgerne gis representativitet. Dette er naturlig nok viktigere når det skal velges kun en representant enn når det skal velges flere representanter som i valget av leke medlemmer til bispedømmeråd. Der sikres velgernes vilje gjennom forholdstallsvalget.

Ved valg av en representant i et flertallsvalg, der den som får flest stemmer velges, kan man teoretisk sett få en representant som et relativt lite mindretall støtter. Ved valget av lek kirkelig tilsatt representant i Hamar bispedømmeråd i 2019 var det 5 kandidater. Teoretisk sett kunne man altså bli valgt i flertallsvalg selv om man var sterkt uønsket av 79 % av velgerne. Nå viser erfaringen at dette i praksis neppe skjer, men uansett sikrer preferansevalg at den kandidaten som totalt sett har størst tillit blir valgt.

I en del sammenhenger, f.eks i det franske presidentvalget (uten sammenlikning for øvrig), har man en ordning med en andre valgog gang. Der møtes de to kandidater som fikk flest stemmer i første valgog gang, hvis ingen fikk mer enn 50 % av stemmene allerede i første valgog gang. Dette er en sikkerhetsmekanisme for å unngå den teoretiske situasjonen nevnt ovenfor. Dette kunne man gjort i valg av lek kirkelig tilsatt og prest også, gitt at det var en digital plattform. Men, preferansevalget løser på sett og vis dette allerede i første valgog gang.

Ankepunktene mot preferansevalg er at det er utfordrende å forstå for velgerne, mange bruker ikke muligheten til å gi preferanser utenom førstestemmen, det er også vanskeligere

enn i flertallsvalg å foreta valgkåringen. I 2019 ble dette gjort manuelt av valgrådets administrasjon i Excel. Det var også krevende å kåre vararepresentanter ettersom valgreglene var noe utydelige på framgangsmåten. Det er åpenbart et system som har risiko for feil. Det tar også lenger tid å kåre kandidatene enn i flertallsvalg.

Det er viktig å sikre god representativitet i valg av lek kirkelig tilsatt og prest til bispedømmeråd og kirkemøte. Selv om kåringen tar litt lengre tid enn ved flertallsvalg bør preferansevalget videreføres

Med vennlig hilsen

Freddy Knutsen e.f.
stiftsdirektør

Jon Arne Johansen Harby
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO